

Creștinul împăciuator

*Un ghid biblic
pentru rezolvarea conflictelor personale*

Ken Sande

Editura Casa Cărții, Oradea
2004

Originally published in English as *The Peacemaker*
by Ken Sande
Copyright © 1997 by Ken Sande
Published by Baker Books
a division of Baker Book House Company
P. O. Box 6287, Grand Rapids, MI 49516-6287
www.bakerbooks.com

Citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură, traducerea Dumitru Cornilescu, cu excepția celor precizate.

Creștinul împăciuitoare

de Ken Sande

Copyright © 2004 Editura Casa Cărții

O.P. 1, C.P. 270,

410670 Oradea

Tel.: 0259-210056

Tel./Fax: 0259-469057

Email: casa.cartii@rdslink.ro

Traducerea: Lacrima Andreica

Editarea: Fidelia Stroie

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Adi Mihocăș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SANDE, KEN

Creștinul împăciuitoare / Ken Sande. – Oradea: Casa
Cărții, 2004

Bibliogr.

Index

ISBN 973-86408-5-7

Cuprins

Prefață	11
Partea I	Glorifică-L pe Dumnezeu
1. Conflictele oferă oportunități	18
2. Trăiți în pace	39
3. Încrede-te în Dumnezeu și fă binele!	55
Partea II	Scoate-ți bârna din ochi
4. Chiar merită să ne certăm?	76
5. Analizează-te pe tine însuți!	99
6. Eliberează-te de păcat	116
Partea III	Du-te și arată-i fratelui tău greșeala sa
7. Ridică-l pe păcătos cu blândețe	142
8. Spune adevărul în dragoste	157
9. Mai ia unul sau doi inși cu tine	180
Partea IV	Du-te și împacă-te!
10. Iartă cum te-a iertat Dumnezeu	200
11. Caută și folosul altora	220
12. Biruiește răul prin bine	243

Concluzie: Angamentul conciliatorului	253
Apendce A: Lista de verificare a unui împăciuit	256
Apendce B: Căi alternative de soluționare a disputelor	263
Apendce C: Principiile restituirii	270
Apendce D: Când e momentul să apelezi la instanță?	274
Apendce E: Misiunea de conciliere creștină	282
 Note	 284
Bibliografie	291
Index de persoane	293
Indexul referințelor biblice	294
Index de subiecte	300

Prefață

Interesul meu în aplanarea conflictelor a crescut considerabil din momentul în care am devenit avocat. Când am început să practic avocatura am fost entuziasmat de perspectiva de a-i ajuta pe oameni să-și rezolve neînțelegerile. Oricum, aflasem cu mult înainte că instanțele de judecată nu sunt pregătite să aibă de-a face cu aspectul personal al disputelor dintre oameni. De fapt, procesele îi conduc pe oameni la o separare și mai profundă pe viitor și de cele mai multe ori întăresc convingerile și comportamentul care au condus la conflict.

Dorind să evit aceste probleme și să-i ajut pe oameni să găsească soluții la conflictele dintre ei, am început să lucrez cu *Organizația Peacemaker®* în anul 1982. Această organizație îi ajută pe oameni să soluționeze disputele în afara sălii de judecată într-o manieră cooperantă, mai degrabă decât printr-o atitudine adversă (vezi Apendice E). Procesul împăcării este menit să soluționeze nu doar aspectele legale ale conflictului, dar și să promoveze o împăcare veritabilă prin reclădirea relațiilor rupte și ajutându-i pe oameni să se schimbe într-o manieră constructivă.

În calitate de consilier, am descoperit că aspectele personale ale conflictelor sunt de regulă mult mai complicate decât considerentele legale. Interpretarea termenilor unui contract poate fi o provocare, dar nimic nu se compară cu confruntarea acelor atitudini și emoții care conduc spre conflict și se nasc în urma acestuia. Găsind prea puțin ajutor în literatura contemporană, am fost silit să aprofundez studierea unei cărți ce mi-a fost prezentată ca un ghid demn de toată încrederea: Biblia. Pe măsură ce am aplicat principiile împăcării prezentate în Cuvântul lui

Dumnezeu, am descoperit că sunt extraordinar de eficiente în societatea complicată din zilele noastre. În munca mea de consilier am folosit aceste principii pentru a rezolva o mare diversitate de conflicte, inclusiv dispute contractuale și conflicte de muncă, divorțuri, atac la persoană, dezbinări în familii, separare în biserici, cazuri de malpraxis, neînțelegeri între administratori și proprietari, certuri între vecini, dispute legate de construcții și controverse legate de proprietate.

În același timp am învățat că aceste principii sunt la fel de valabile în viața mea personală. Aceleași concepte care îmi permit să concilies procese complicate m-au ajutat să rezolv neînțelegerile pe care le aveam cu soția, prietenii, vecinii mei și cu partenerii de afaceri. Am descoperit că tot la fel stau lucrurile și în ceea ce-i privește pe cei ce nu sunt creștini.

Când i-am împărtășit experiențele mele lui John Hughes, un prieten apropiat și unul dintre directorii organizației mele, el m-a sfătuit să scriu o carte care să descrie și să explice aceste principii, cât și aplicarea lor în conflictele tipice vieții de zi cu zi. La început m-am întrebat dacă aș avea ceva nou de spus în această problemă. După cum am văzut, ele au dat roade, în multe cazuri și am căzut de acord că ar merita să fie prezentate într-o carte. Cu toate acestea, nu am creat nimic nou scriind această carte. După cum C. S. Lewis a scris: „*Creația* aplicată paternității umane mi se pare a fi în totalitate un termen greșit ales. Noi doar rearanjăm ceea ce El ne-a dăruit.”¹ Iată ce am realizat eu prin această carte. Am identificat, aranjat, explicat și exemplificat elementele esențiale ale împăcării revelate de Cuvântul lui Dumnezeu. Drept urmare, am dezvoltat o teologie sistematică pentru rezolvarea conflictului care poate fi aplicată cu ușurință la viața de zi cu zi. Această tentativă de rezolvare a conflictului poate fi rezumată în patru principii fundamentale:

Glorificarea lui Dumnezeu (1 Cor. 10:31). Împăcarea biblică este motivată și condusă de dorința de a fi pe placul lui Dumnezeu și de a-L cinsti. Scopurile, reputația și poruncile Sale ar trebui să preceadă toate celelalte considerații.

Această focalizare asupra lui Dumnezeu nu arată doar dragostea și respectul nostru pentru El, dar ne și protejează de deciziile instinctive și egoiste care agravează conflictele.

Scoate-ți bârna din ochi! (Mat. 7:5) Procesul de împăcare cere să ne evaluăm atitudinile, greșelile și responsabilitățile înainte de a evidenția greșelile celorlalți. Trecând peste jignirile minore ale altora și recunoscând cinstit propriile greșeli, de cele mai multe ori vom încuraja răspunsuri similare din partea oponentilor noștri și vom deschide calea dialogului sincer, calea împăcării și a negocierii constructive.

Du-te și arată-i fratelui tău greșala! (Mat. 18:15) Există un moment când împăcarea solicită și o confruntare constructivă. Când ceilalți refuză să-și asume responsabilitatea pentru faptele lor, s-ar putea să fie nevoie să-i confruntăm într-o manieră delicată, dar fermă. Dacă refuză să răspundă într-un mod corect, s-ar putea să fie nevoie să implicăm prieteni, conducători de biserici sau persoane neutre care ar putea ajuta ca pacea să fie reinstaurată.

Du-te și te împacă! (Mat. 5:24) În cele din urmă, împăcarea implică o angajare în restaurarea relației afectate și în dezvoltarea acordurilor care sunt drepte și satisfăcătoare pentru fiecare parte implicată. Iertarea și negocierea cooperantă îndepărtează ruinele lăsate de conflict și fac posibilă împăcarea și pacea adevărată.

Cartea expune modul în care aceste principii pot fi aplicate în cămin, la locul de muncă, în biserică, în relațiile cu vecinii. Printre altele explică:

Cum faci din conflict o oportunitate de a fi pe placul lui Dumnezeu.

Diferența dintre negociere, mediere, arbitraj, litigiu și împăcarea creștină.

De ce creștinii ar trebui să-și rezolve conflictele în biserică și nu în instanță.

De ce poți avea încredere că Dumnezeu te ajută chiar și în cele mai dificile conflicte.

Când e mai bine să treci peste o jignire.
Când și cum să-ți aperi drepturile.
Cum să-ți mărturisești greșelile onest și deplin.
Când e nevoie să plătești despăgubiri.
Cum să-ți schimbi atitudinile și obiceiurile care conduc la conflict.
Când este potrivit să-i confrunți pe ceilalți cu privire la comportamentul păcătos.
Cum să-i confrunți pe ceilalți într-o manieră eficientă.
Când și cum să ceri altor oameni sau bisericii să intervină într-un conflict.
Cum să negociezi înțelegeri drepte și rezonabile.
Cum să abordezi persoanele care refuză să coopereze.

Pe măsură ce înveți să faci față acestor probleme într-un mod biblic poți să-ți dezvolți o cu totul altă abordare în rezolvarea conflictelor. În loc să reacționezi confuz, defensiv sau plin de mânie în fața disputelor, poți învăța cum să soluționezi un conflict cu încredere și în mod constructiv. Cartea descrie principiile pe care soluționarea eficientă a unui conflict le cere și oferă numeroase cazuri de dispută și procese soluționate. (Întâmplările prezentate în această carte au la bază situații reale, însă numele oamenilor și anumite fapte evidente au fost schimbate pentru a proteja intimitatea celor implicați.)

Cu cât vei studia și vei aplica mai mult principiile lui Dumnezeu în actul împăcării, cu atât mai mult vei vedea cât sunt ele de practice și de elocvente. Când folosim corect aceste principii putem priva conflictul de tendințele sale distructive și îl putem transforma într-o oportunitate de a găsi soluții durabile la probleme serioase, a experimenta o dezvoltare personală semnificativă, a consolida relațiile pe care le avem și, cel mai important aspect, a-L cunoaște pe Dumnezeu și a ne bucura de El într-un mod inedit, răsunător. Sper că această carte va încuraja acest proces în viața ta și îți va permite să experimentezi bucuria și satisfacția care decurge din a fi un împăciuitor.

Ken Sande

PARTEA I

Glorifică-L pe Dumnezeu

Deci, fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva: să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu.

1 Corinteni 10:13

Când cineva mi se împotrivește sau se poartă urât cu mine, reacția mea instinctivă este să-mi canalizez toate energiile pentru a mă apăra pe mine însumi și a-mi învinge oponentul. Această atitudine egoistă conduce, de regulă, la probleme ulterioare. Când îmi urmez sentimentele sunt mai tentat să iau decizii instinctive care adesea îl ofensează pe oponent și înrăutățesc situația.

Am descoperit că cea mai bună reacție la această decizie este să-mi ridic ochii de la problema mea și să-mi ațintesc privirea asupra lui Dumnezeu. Coloseni 3:1–2 ne învață: „Dacă deci ați înviat împreună cu Cristos, să umblați după lucrurile de sus, unde Cristos șade la dreapta lui Dumnezeu. Gândiți-vă la lucrurile de sus, nu la cele de pe pământ.” Această atitudine este deosebit de utilă când avem de-a face cu un conflict. Când fac din scopurile și poruncile lui Dumnezeu o prioritate, văd fără excepție lucrurile mai clar și răspund la problemă mai cumpănit. Doi dintre primii mei clienți au învățat același lucru după ce au fost implicați într-un litigiu costisitor de luni de zile.

Erorile în construcția noii case a lui Steve au avut ca rezultat intentarea unui proces de despăgubire, luni de expertize legale

și mii de dolari cheltuiți pe onorariile avocaților. În timpul unei depoziții, unul dintre avocați și-a dat seama în cele din urmă că se confruntă cu un paradox: doi oameni de afaceri recunoscuți, amândoi creștini, își alimentau amărăciunea și ostilitatea pentru că ținea fiecare să-și justifice propriile acțiuni, concentrându-se asupra greșelilor celorlalți. Intenția bună a avocatului l-a determinat pe acesta să le sugereze bărbaților să facă uz de principiile consilierii creștine pentru a-și rezolva disputa.

Cu toate că la început au fost exprimate unele rețineri, Steve și Bill (constructorul), au căzut de acord în cele din urmă să se întâlnească cu un grup de consilieri creștini, grup care includea un constructor, un om de afaceri și un avocat. Inițial lucrurile evoluau încet, fiecare dintre cei doi refuza să-și recunoască prea mult din propria greșală și acuza în mare parte că problema se află de partea celuilalt. Consilierii au inspectat noua casă și au remarcat că unele dintre nemulțumirile lui Steve erau legitime. Chiar și așa ambii au rămas în defensivă și nu se înțelegeau asupra felului în care să evalueze pagubele și să facă reparațiile.

În ciuda progresului nesatisfăcător al situației, consilierii au continuat să lucreze. Au cerut celor doi să studieze paragrafe biblice specifice și să se roage fiecare în dreptul său pentru vina ce-i revenea. Pe măsură ce Dumnezeu lucra în inimile lor în zilele următoare, Bill a început să vadă că purtarea lui nu-L onora și nu-I plăcea lui Dumnezeu. Și-a dat seama că oferea avocatului său și familiei sale un exemplu cumplit asupra felului în care un creștin ar trebui să soluționeze un conflict. Acest gând l-a condus la o schimbare de atitudine și la o remarcabilă clarviziune în timpul următoarei întâlniri.

La câteva momente după începutul întâlnirii, Bill a cerut să ia cuvântul. A recunoscut că erau defecțiuni în construcția casei și a mărturisit că el a înrăutățit situația prin indiferența lui vizavi de nemulțumirile lui Steve. Apoi, a explicat cum ar dori să repare casa și i-a arătat lui Steve lista pe care o întocmise pentru a preveni repetarea unor probleme similare în proiectele viitoare.

Confesiunea lui Bill a avut un puternic impact asupra lui Steve. Expresia feței lui s-a destins și acesta a spus: „Eu sunt prea

perfecționist și nu m-am descurcat deloc în a comunica cu tine. Soția mea îți poate spune cât de dificil pot fi! Cred că eu sunt cel ce trebuie să-și ceară iertare.” După luni de litigiu și săptămâni de gânduri frustrante, toți au fost uluiți de această rezolvare. Bill și Steve au trecut cu vederea ofensele din trecut și au început să elaboreze un plan de remediere a casei și să evalueze costurile. Unul dintre consilieri s-a oferit să doneze niște materiale care i-ar fi putut ajuta la remedieri.

Oricum, lucrurile nu s-au încheiat aici. Bill s-a dus și la soția lui Steve să-i ceară scuze pentru neplăcerile și stresul pe care i le provocase. Și s-au împăcat. Mai târziu, când s-au sesizat întârzieri neprevăzute ale remedierilor, iar consilierii se pregăteau să-l zorească pe Bill, Steve i-a surprins pe toți sărind în apărarea lui Bill. În loc să critice întârzierile așa cum făcea înainte, Steve le-a explicat de ce era înțeleghător și le-a cerut consilierilor să nu-l necăjească pe Bill.

Schimbarea în atitudinea lui Bill a avut un impact puternic asupra avocatului său. La o zi după ce disputa fusese soluționată am returnat niște acte și m-am dus la biroul avocatului. Văzându-mă în sala de așteptare mi-a cerut să intru în biroul său. Când mi-a cerut să închid ușa am crezut că vrea să se plângă de rezultatul cazului. Însă el mi-a spus: „Ce s-a întâmplat acolo ieri? I-am văzut pe cei doi cum s-au certat un an întreg și știu cât de înverșunați au fost. Dar când Bill a venit azi-dimineață la mine, atitudinea lui era complet schimbată. Mi-a spus că Dumnezeu l-a ajutat să vadă care este greșeala lui și mi-a explicat reparațiile pe care le va face. Când am încercat să-i spun unde a greșit Steve, Bill i-a luat apărarea! N-am mai văzut niciodată așa ceva!”

Când i-am dezvăluit avocatului afirmația lui Bill că Dumnezeu era Cel ce făcuse această schimbare, avocatul mi-a replicat: „Ei bine, numai Dumnezeu putea să fi fost. Știu că nici unul dintre oamenii ăștia n-ar fi cedat un centimetru din opinia lui!”

Dovedind interes pentru poruncile și faima lui Dumnezeu, Steve și Bill și-au rezolvat disputa și au reclădit relații importante. Ba chiar mai mult, au adus cinste și laudă lui Dumnezeu și au arătat cel puțin unui om, cât de bun și de puternic este El.

Conflictele oferă oportunități

Bine, rob bun și credincios!

Matei 25:21

In 1986 mă aflu într-o excursie, împreună cu trei dintre prietenii mei. Eram în Munții Beartooth, în sudul statului Montana. Era pe la începutul verii și pâraurile erau încă umflate de zăpada topită. După vreo 16 kilometri prin munți, am ajuns la un râu unde podul fusese luat de ape. Apa era adâncă și rece ca gheața. Exista, totuși, un loc pe unde am fi putut trece, sărind din piatră în piatră, dar ar fi însemnat să riscăm să cădem în apă.

Cum stăteam acolo încercând să ne hotărâm ce facem, ne-am pomenit că aveam trei păreri diferite. Unul dintre noi, a văzut râul ca pe un obstacol periculos. Îngrijorat că unul dintre noi ar putea să cadă în apă și să se înece, a propus să ne întoarcem și să căutăm un alt drum. Celălalt prieten a văzut în această situație o ocazie în care să demonstreze cât era de voinic. Voia să trecem direct prin apă chiar dacă asta însemna să ne udăm și să îndurăm de frig câteva ore. Numai unul din noi a văzut situația ca pe o provocare interesantă. Am studiat pietrele ce conduceau spre partea cealaltă și am stabilit locurile unde am fi avut nevoie de alți câțiva bolovani pe care să pășim. Am găsit un copac răsturnat în pădure și l-am așezat de-a lungul celui mai mare spațiu dintre pietre.